

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 71

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, torek 28. marca 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujca 25.— din

Cena
din 1.—

Napetost med Poljsko in Nemčijo

Gibanje nemške manjšine, tihotapljenje orožja in postopanje v Gdansk je izzvalo po vsej Poljski velike manifestacije in demonstracije — Poljski vojaški ukrepi — Ogromno oboroževanje Nemčije

LONDON, 28. marca. MED POLJSKO IN NEMČIJO SE JE RAZMERJE NENADOMA NEVARNO ZAOSTRILO, IN V SVETOVNEM TISKU SE ŠIRIJO RAZNE ALARMANTNE VESTI O NEMSKIH ZAHTEVAH NASPROTI POLJSKI. TEH VESTI ZA ENKRAT SE NI MOGOČE KONTROLIRATI, ZATO SE S TEM VEČJO NAPETOSTJO PRICAKUJE OBISK POLJSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA POLKOVNIKA BECKA, KI PRISPE V LONDON PRIHODNJI PONEDELJEK, DNE 3. APRILA.

GIBANJE NEMŠKE MANJŠINE
VARŠAVA, 28. marca. Razmerje med Nemci in Poljaki je v Gdansk se vedno napeto. Razen tega se širijo čedalje bolj govorice, da bo Nemčija priključila tudi Gdansk, kakor je Klaipėda ter zahtevala tudi poljsko Pomorjansko (koridor) in razne druge dele poljskega zahodnega ozemlja. Tudi zadržanje nemške narodne manjšine postaja zlasti ponekod izvirno. O tem je bilo včeraj tudi v sejm (parlamentu) stavljeno vprašanje, ali je vladi znano, da širijo poljski Nemci zlojude, na katerih so Gdansk, poljsko Pomorjansko in poljska Gornja Slezijska označeni kot del ozemlja Velike Nemčije. Poljska oblastva so pa bila nadalje obveščena, da se tihotapi iz Nemčije orožje in deli med poljske Nemce. Oblastva so odredila včeraj na podlagi dobljenih informacij preiskavo in zaplenilo zlasti na Pomorjanskem presenetljivo velike zaloge orožja.

POLJSKE MANIFESTACIJE
Vse to je povzročilo, da so nastale v nedeljo in včeraj posebno na zahodnem Poljskem velike, spontane poljske manifestacije za nedotakljivost Poljske, ki so se nujno spremenile tudi v demonstracije proti Nemcem in Nemčiji. Zlasti velike so bile manifestacije in demonstracije v Poznanju, Bydgoszczu in Brombergu. V vseh teh in drugih mestih so se zbrale ogromne množice ljudi, ki so vzklikale Poljski, zahtevale nepopustljivost in vkrakovanje poljske vojske v Gdansk. Padali so tudi ostri vzkliki proti Nemčiji, nemški vladi in policiji je morala z vsemi silami zaščititi člane nemške manjšine, da jih ni doseglo nepopustljivo poljsko ogorčenje. V vseh omenjenih in drugih mestih so bila tudi velika zborovanja, na katerih so nastopili govorniki vseh političnih smeri.

NEMŠKO URADNO POROČILO
BERLIN, 28. marca. Sinoči je izdala berlinska vlada uradno poročilo, v katerem izraža začudenje, da so se na Poljskem razvili in ponovili veliki protinemški izgredi. Zlasti težki so bili izgredi, po trditvi tega uradnega poročila, proti nemški narodni manjšini v Brombergu, kjer da so bili napadeni celo starci in otroci. Nemška vlada ne vidi v teh dogodkih le naključnostnih napadov, ampak meni, da gre za sistematično pripravljene napade na nemško narodno manjšino na Poljskem. Nemška vlada vidi v tem položaju za izpodkopavanje nemško-poljskih odnosov. Poročilo se zaključuje z ugotovitvijo, da so številni protinemški izgredi na Poljskem vedno bolj množili.

BERLIN, 28. marca. Včerajšnja nemška nota, naperjena proti protinemškim demonstracijam na Poljskem, se spušča celo v področnosti in navaja incident v Brombergu na južnem koncu koridorja. Tam je bilo poljska Zapadna lga zahtevala bojot nemškega blaga. Demonstracije pa so po zatrjevanju note napadli žene in otroke ter imovino Nemcev.

POLJSKI ODGOVOR
VARŠAVA, 28. marca. Poljska uradno

zanikuje, da bi se bili incidenti v Brombergu in drugod dogodili tako, kakor trdi nemško uradno poročilo. Sploh zanikuje, da bi jim bili znani kakšni večji incidenti. Gre le za nepomembne dogodke, ki nikakor ne upravičujejo tona nemškega uradnega poročila.

SEJA MINISTRskega SVETA
VARŠAVA, 28. marca. Včeraj se je sešel poljski ministrski svet k izredni seji in odobril kredit 12 in pol milijarde dinarjev za povečanje vojnega letalstva. Istočasno je bilo sklenjeno, da Poljska rebo dovolila Nemčiji in nemški manjšini nobenih novih koncesij in se bo takoj in energično uprla vsakemu nemškemu pritisku. Visti, da je Nemčija že poslala noto glede zahteve po priključitvi Gdanska in zahtevo po Pomorjanskem in Gorenji Slezijski, niso resnične. Doslej Nemčija ni izročila Poljski še nobene take note.

POLJSKI VOJAŠKI UKREPI
LONDON, 28. marca. Poljski vojaški ukrepi, čeprav se vrše v največji tajnosti, rastejo iz dneva v dan. Vpoklicanih je bilo že več letnikov rezervistov. Pa tudi vsa javnost se organizira. Vsa narodna, kulturna in strokovna društva sprejemajo sklope, da je potrebna strnitev vseh sil in da se mora vse postaviti

Krvavi boji na Slovaškem

KLJUB POGANJANJEM V BUDIMPEŠTI ZIVO IN VDRJI NA SLOVAŠKO

BRATISLAVA, 28. marca. United Press poroča, da so se prav v času, ko so se v Budimpešti pričela med Slovaki in Madžari pogajanja za mir, razvili na vzhodnem Slovaškem novi boji. Manjši spopadi so se nadaljevali tudi prej in kljub sklenjenemu premirju, ker so Madžari premirje kršili. Včeraj dopoldne pa so začeli Madžari z vso srditostjo obstrlejevati slovaške položaje in zafrontne kraje s topovi, kmalu nato je pa prešla v napad tudi madžarska pehota, in sicer na odseku Mihalovce - Sobrance. Slovaška obramba je pa bila uspešna in Madžari

Madrid pred padcem

VCERAJ SO PRICELI NACIONALISTI OFENZIVO TUDI NA MADRIDSKI FRONTI. PANICEN BEG IZ MADRIDA, KI JE GUB LJEN.

PARIZ, 28. marca. Po vestih iz Burgoza je nacionalistična vlada pozvala včeraj Madrid, da se takoj vda. Ker ni bilo nobenega odgovora, je izdal general Franco ukaz tudi za napad na madridski front. Tako se je pričela hkratu ofenzivna akcija nacionalistov na dveh mestih. Prva je izšla iz Kordobe, druga pa proti Toledu, ki so ga včeraj Francove čete tudi že zasedle. Pri tem so republikanci nudili prav majhen odpor. Mnogo se jih je predalo. V Madridu so se baje pričeli boji med pristaši boja do konca in med onimi, ki so proti vsaki nadaljnji vojni. Madridski obrambni odbor je dovolil vsem onim, ki smatrajo, da bi bili zaradi

na razpolago vladi in vrhovnemu poveljniku vojske. V resolucijah se poziva vlada, da v ničemer ne popusti niti za las, kajti ves narod je pripravljen, žrtvovati vse svoje premoženje in tudi življenje za narodno obrambo. Povsod se zbirajo tudi veliki prostovoljni prispevki za oborožitev. Poljski listi pa ne smejo ničesar poročati o vojaških ukrepih in gibanju čet.

BECKOVA POT V LONDON
LONDON, 28. marca. Poljski zunanji minister Beck bo prispel v London prihodnji ponedeljek, kjer je za njegov sprejem že vse pripravljeno.

WITOS SE VRAČA
PRAGA, 28. marca. Bivši vodja kmetijske stranke Witos, ki je živel doslej v emigraciji, je zaprosil včeraj pri diplomatskem zastopstvu Poljske v Pragi za dovoljenje, da se vrne na Poljsko in stavi na razpolago domovini.

NEMŠKO OBOROŽEVANJE
LONDON, 28. marca. Nemčija je v poklicala v zadnjih dneh pod orožje nadaljnja dva letnika rezervistov. Vsi pripadniki letnika 1920. se morajo nemudoma vrniti, v kolikor so v zamejstvu. To predstavlja v poklic nadaljnega pol milijona mož. Istočasno je razpisala Nemčija velik notranje posojilo, čigar vračanje bo razdeljeno na več desetletij. L. 1938. je Nemčija izdala za okupacijo Avstrije in Sudetov 364 milijard dinarjev. Za l. 1939. je določena še večja vsota. Skupno je izdala Nemčija za oboroževanje v zadnjih 4 letih en bilijon dinarjev. Finančna bremenost je dosegla s tem rekordno stanje.

SO MADŽARI ZNOVA PRESLI V OFENZIVO TUDI ČEZ JUŽNO MEJO.

nikjer niso mogli napredovati. Ti madžarski napadi se presojajo kot dokaz, da bi Madžarska rada zasedla čimveč slovaškega ozemlja in potisnila tako slovaško-madžarsko mejo bolj na zahod. Slovaška vlada je v poklicala pod orožje pet novih letnikov rezervistov, zlasti letniških in topniških specialistov.

BRATISLAVA, 28. marca. Sinoči so madžarske redne in neredne čete vdrle nenadoma na Slovaško tudi čez južno mejo. Proti njim so bile takoj odposlane slovaške obrambne čete.

zmag generala Franca ogroženi, da se takoj napotijo v Valencijo. Od včeraj se valjijo v smeri Valencije dolge kolone beguncev. Za razpoloženje v Madridu je značilen stavek, ki ga je izgovoril včeraj napovedovalec madridskega radia: »Madridu ne preostane nič drugega, kakor izbirati, kako bo izgubil.«

RIM, 28. marca. Italijansko uradno poročilo ugotavlja, da se je posrečilo italijanski vojski od začetka španske državljanske vojne do danes zbiti na tla 900 republikanških letal, dočim znašajo italijanske izgube le 88 letal. Pri tem so pa Italijani izgubili 290 pilotov.

Zapiski

Dr. Josef Baumann

Dogodki v srednji Evropi so močno odjeknili zlasti v Švici. Švica spada med tiste redke države, v katerih živi več narodnosti v najlepši slogi in nobena izmed njih ne hrepeni po kaki spremembi. Na 41.295 km² živi nad 4 milijone ljudi, od katerih je 3 milijone Nemcev. Ostali so Francozi, Italijani in Ladinci. Državo vodi sedemčlanski zvezni svet, kateremu stoji na čelu zvezni prezident, ki ga volijo vsako leto na novo. Sedaj je prezident dr. Josef Baumann. Pod njegovim vodstvom je pričela Švica organizirati pospešeno obrambo za primer napada od zunaj. Reorganizirana in modernizirana je bila vojska, nabavljeno je bilo najmodernejše orožje, grade se obsejne utrdbe in po najnovejših vesteh so podminirani tudi vsi važni obalni objekti ter prehodi, kakor železniški in cestni mostovi, prelazi itd. V primeru napada bi Švica vse te objekte in prehode razstrelila. Razen tega sta se Anglija in Francija pogodbeno obvezali, da bi takoj pritehili na pomoč z orožjem, ako bi bila Švica napadena.

Madžari snubijo Bolgare

V »Pester Lloyd« razpravlja Géza Fehér o odnosih med Madžari in Bolgari ter njihovem skupnem vplivu na razvoj slovanske kulture. Po analizi najstarejše zgodovine obeh narodov prihaja do zaključka, da je madžarska kultura prav za prav zelo sorodna bolgarski in da sta oba naroda imela važno, odločilno vlogo v stvarjanju vzhodnoevropske, predvsem slovanske kulture. Izkopine in drugi ostanki iz prve dobe naseljitve obeh narodov kažejo na sorodnost običajev, izvirajočih iz skupne domovine na tleh južne Rusije. »V Bolgarijo bi moralo priti zmerom več naše studirajoče mladine, da spoznava ta narod in njegovo kulturno sorodnost z nami, kar bo dovedlo do plodonosnih vezi Madžarske z Balkanom« zaključuje Fehér svoja najnovejša odkritja.

Irci in evropska situacija

Znano je, da so se nekateri irski voditelji med svetovno vojno poizkušali s pomočjo Nemcev upreti Angležem. Na skrivnostni, lažni »norveške ladji« so jim Nemci poslali orožje in ko je bil dan upora že blizu, je bila vsa stvar izdana: Zdjaj zanima Angleže, kako bi se v primeru evropskega spopada zadržali Irci, ki bi jih utegnili za hrbiom presenetiti. De Valera je znan pobornik totalitarne ideje in njegove globoko katoliške nazore deli večina Ircev. London in Belfast nečeta pristati na zedinjenje Irske in številni člani irske republikanske vojske so bili prav te dni zaradi atentatov obsojeni na več let ječe. Na nedavnem bivanju v Rimu je bil de Valera predmet izraza posebno toplih simpatij.

Newyork — največje židovsko mesto

Približno dve tretjini Židov, večnih Ahasverov sveta, bivata v Zedinjenih državah, v Poljski in Rusiji. V 67 mestih sveta tvorijo Židje nad 30% prebivalstva. Za časa carske Rusije je bilo tamkaj še 50% vseh Židov, danes jih je le še 18%. V New Yorku biva bilju dva milijona Židov, vsak četrti meščan je torej sin Jehove. V Evropi so najbolj židovska mesta Kišinjev s 60. Odesa s 44.4. Vilna s 43.2. Varšava s 32.7. Kovno s 27% vsega prebivalstva.

Maribor, 28. marca.

Prizadevanja Londona za ustvaritev bloka protitalijanskim državam so nateleta na tekoče, ki jih ne bo lahko premagati. Za tak blok so se izjavile doslej brez pomislekov samo Velika Britanija, Francija in sovjetska Rusija, Poljska, Rumunija in ostale v postev prihajajoče srednje in male države so odgovorile, da garancije, ki jim jih nudi London, niso zadostne, da bi mogle tvegati popoln prelom svojih korektnih odnosov z Nemčijo in Italijo. Razen tega so izrazile skoraj vse te države pomisleke zaradi sovjetske Rusije. Ponekod je prav sovjetska Rusija glavna ovira za ustvaritev nameravanega bloka.

Zadržanje Velike Britanije in Francije v zadevi bivše Češkoslovaške je pri srednjih in malih državah Evrope, posebno pa srednje in vzhodne Evrope, močno omajalo zaupanje v obe zahodni demokraciji. Pri vseh teh državah obstaja bojazen, da bi v eventualnem bloku morale s svoje strani pač brniti zahodni demokraciji, ako bi bili napadeni, da pa ti dve ne bi nastopili dovolj energično in uspešno, ako bi bile napadene te države na vzhodu in jugovzhodu. Velika Britanija niti v tem trenutku, ko snubi te države v omenjeni blok, neče prevzeti vseli potrebnih garancij za njihovo nedotakljivost, ki bi bile obvezne avtomatično in v vsakem primeru. Predvsem pa tudi ne nudi zadostnih gospodarskih kompenzacij za eventualno izgubo tržišč na nasprotni strani.

Druge ovira je, kakor rečeno, sovjetska Rusija. Strah pred njo izvira iz dela kominterne, ki podpira še vedno tudi v teh državah komunistično propagando in še ni opustila misli na svetovno komunistično revolucijo. Iz Varšave, Bukarešte in iz drugih središč prihajajo glasovi, ki zatrjujejo, da boljševiški Rusiji ni mogoče zaupati, ker bi v primeru pomoči, ki bi jo nudila, skušala lahko izrabiti odnoso zlorabiti svojo pomoč v namene kominterne. Sicer pa se pojavljajo tudi pomisleki tudi v Angliji in Franciji sami, da sta ti dve zaradi teritorialne oddaljenosti od sovjetske Rusije pred neposredno komunistično akcijo bolj varni, in zlasti v Angliji sami po mentaliteti prebivalstva za komunistične namene ni ugodnih tal. Vendar bi bila zveza med Anglijo in Francijo na eni ter Rusijo na drugi strani že davno sklenjena in trdna, ako Rusija ne bi bila boljševiška, temveč demokratična. V tem primeru bi se bil razvoj dogodkov v Evropi po vsej verjetnosti precej drugače sukal, kakor se je.

Posebno usodno je zlasti za nas Slovence, da je največja evropska velesila in najmočnejša slovanska država v rokah internacionalnega boljševizma in da ji stoji na čelu kot odločilni faktorji ne-slovanjski voditelji. V prvi vrsti Gruzinci in Židje, saj je sam dejanski diktator sovjetske Rusije Gruzinec, vodja zunanje politike Litvinov pa Žid, a Židje so tudi skoraj vsi vodilni diplomati. Vse to pa prav v času, ko je Evropa bolj nacionalistična. Kakor je bila kdaj koli prej, in ko je glavna gonila sila tudi v najbolj demokratičnih državah, tudi v Angliji in Franciji, prav nacionalna zavest. Kakor je bil za časa svetovne vojne usoden za Evropo caristični režim, tako je usoden sedaj boljševiški. V tedaj skozi in skozi demokratični Evropi je bila edina Rusija despotična monarhija, v sedaj nacionalistični Evropi je pa edina Rusija zopet — internacionalistična.

Razen tega prihajata Velika Britanija in Francija s svojimi načrti snovanja protitalijanskega bloka malo pozno. Prihajata šele sedaj, kadar čutila potrebo po takem bloku zaradi svoje direktne ogroženosti, dočim ste bili prej celo odločno nasprotni vsakemu ustvarjanju kakili evropski front. Tu je bil tudi vzrok, da nista hoteli prevzeti nobenih garancij za varnost in nedotakljivost srednjih in malih evropskih držav in da nista hoteli zagotoviti niti med druge Češkoslovaške, dasti sta se z monakovskim sporazumom obvezali, da bosta to storili. Dn zadnjega sta verjeli, da bo mogoče ustvariti med Anglijo in Francijo na eni ter Nemčijo in Italijo na drugi strani sporazum, ki bi garantiral medsebojno nedotakljivost in varnost vseh teh štirih velesil. In dokler sta London in Pariz verjela v možnost takega sporazuma, niti slišati nista hotela o kakem obveznem sodelovanju s srednjimi in malimi drža-

Italija za Jugoslavijo

OBSTOJ MOČNE JUGOSLAVIJE IN NJENA NEDOTAKLJIVOST JE ZA ITALIJO ŽIVLJENJSKEGA POMENA

RIM, 28. marca. Pretekli četrtek je omenil italijanski kralj Viktor Emanuel Jugoslavijo med petimi državami, s katerimi veže Italijo tesno prijateljstvo. V soboto se je spomnil vse italijanski tisk druge obletnice tega prijateljstva in v nedeljo ga je omenil tudi Mussolini v svojem znanem govoru ob 20-letnici ustanovitve fašizma. V pisanju italijanskih listov je značilno naglašanje, da je obstoj močne Jugoslavije v interesu Italije. Prav tako se tudi na vodilnem mestu izjavlja,

da želi Italija čimskrajšnji in popolni notranji sporazum med Beogradom in Zagrebom. Vsaka sprememba, ki bi nastala na tem ozemlju, naj bi jo povzročili že kakršni koli vzroki, bi Italijo obcutljivo zadevala. Z njo bi bilo porušeno ladranjsko ravnotežje in Italija bi bila nujno prisiljena revidirati in morda celo popolnoma preusmeriti vso svojo zunanjo politiko. Zato je nedotakljivost tega dela Evrope za Italijo naravno življenjskega pomena.

Zadržanje Francije

SKLEPI FRANCOSEKEGA PARLAMENTA ZA OBRAMBO DRŽAVE. MUSSOLINIJEV GOVOR V RAZPRAVI NA SEJI VLADE.

PARIZ, 28. marca. Na trirurnem zasedanju je včeraj sprejel parlament serijo ukrepov za obrambo države. Povečalo se bo osebje v vojni mornarici, vzhodno mejo bodo še bolj utrdili. Za takojšnjo mobilizacijo industrije v primeru vojne je določen poseben kredit. Zunanji minister je v zvezi z Mussolinijevim govorom poročal o položaju v Evropi, ministri predsednik Daladier je čestital Lebrunu na sijajnem uspehu njegovega obiska v Londonu. V Zedinjenih državah je Francija naročila novih 100 vojni letal.

PARIZ, 28. marca. V zvezi z včerajšnjo sejo ministrskega sveta se v dobro poučenih krogih zatrjuje, da se je svet bavil tudi s stališčem do Mussolinijevega govora. Po eni verziji je stališče francoske vlade, da mora Italija popreje čisto točno določiti svoje zahteve glede Tunizije, Džibutija in Sueskega prekopa, na kar se bo šele francoska vlada odločila, ali se spusti v pogajanja ali ne, po drugi verziji pa, da je stališče francoske vlade že bolj dozorelo in da se pričakuje zadevna italijanska iniciativa po diplomatski poti.

Težkoče pri snovanju fronte

INFORMACIJE PARISKEGA DNEVNIKA O VZROKIH, KI OVIRAJO NAGLO USTANOVITEV OBRAMBNE FRONTE DRŽAV

PARIZ, 28. marca. Tukajšnji »Figaro« objavlja interesantna opažanja svojega londonskega dopisnika. Skupna mirovna fronta, pravi list, vse dotlej ne bo dokončno organizirana, dokler se ne razčisti tri vprašanja: 1. popuščanje Romunije; 2. kolebanje Poljske; 3. vprašanje nevtiralnosti nekaterih sil v bodočem konfliktu. Glede neodvisnosti Romunije je bilo slišati včeraj iz ust angleškega kakor romunskega ministrskega predsednika pomirli-

ve izjave, Poljska je zahtevala vojaške garancije, na katere je Anglija pristala. Kljub temu se Poljska ne mara definitivno izjaviti, preden ne prispe poljski zunanji minister Beck v London. Vse to je snovanje skupne fronte po nepotrebnem zavleklo. Pri vprašanju nevtiralnosti Italije bo igrala Španja odločilno vlogo. Prav tako pa tudi ugoditev italijanskim zahtevam v Afriki.

Odločnost Rumunije

IZJAVA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA CALINESCU O TRGOVINSKIH POGODBAH IN VOJAŠKIH UKREPIH.

BUKAREŠTA, 28. marca. Na vrhovnem svetu romunske vlade je podal ministrski predsednik Calinescu včeraj velenopomenbeno ekspozé, v katerem je naglasil, da bo Rumunija posvetila vse svoje sile nedotakljivosti svojih mej in zavarovanju svoje neodvisnosti. Z nemško-romunsko pogodbo so bili načeti izključno le trgovinski problemi Rumunije. Razen tega so bila pred to začeta tudi že romunsko-francoska trgovinska pogajanja, ki se bodo te dni v Parizu nadaljevala. Končno pričakujejo v Rumuniji prihodnje dni tudi angleško trgovinsko delegacijo na čelu z angleškim trgovinskim ministrom Stanleyem. Kar se tiče vojaških ukrepov, jih je Rumunija storila šele 15. t. m., ko so bile madžarske čete koncentrirane na romunskih mejah in ko je budimpeštanski radio grozil Rumuniji. Aneksijo Karpatske Ukrajine, za katero je Rumunijo zaprosil ministrski predsednik Volosin, je Rumunija odklonila, čeprav ima Rumunija v Karpatski Ukrajini svoje interese. Kateri in v kak meri, bo romunska vlada sprožila pozneje. Rumunija je v tesnih stikih z vladami Poljske in Jugoslavije ter z vladami drugih držav, zlasti Turčije, kar vse utrjuje njen mednarodni položaj. Kritika grofa Csakyja, madžarskega zunanjega ministra, je vzbudila v Rumuniji začudenje, nikakor pa ne strahu. Vendar pričakuje Rumunija od Madžarske prijateljske geste in če se bo izkazalo, da so vesti o umiku madžarskih čet z romunske meje resnične, bo tudi Rumunija storila isto.

BUKAREŠTA, 28. marca. 33 bivših romunskih ministrov je naslovilo na romunsko-kraljevski spomenik, v kateri ga prosi, naj vrne Rumuniji več demokratiških svobod in naj dovolji, da se sestavi koncentracijska vlada. Obžalujejo, da v pravkar pretekli krizi niso bili poklicani, da bi stali s svojimi nasveti državi ob strani.

Chamberlainove izjave

LONDON, 28. marca. Chamberlain je včeraj v parlamentu zagotovil, da ima uradne izjave romunske vlade, po katerih nemško-romunska trgovinska pogodba ne ograža neodvisnosti Rumunije. Na vprašanje, če se bo znova sestal s Hitlerjem, je Chamberlain odgovoril negativno. Nemško-angleška trgovinska pogodba z dne 29. septembra 1938 je še v veljavi. Glede Klajpede je ministrski predsednik dejal, da mu je dal Hitler zagotovila o nedotakljivosti mej Litve.

IZROČITEV REPUBLIKANSKE MORNARICE FRANCU

BIZERTA, 28. marca. Včeraj so prispele na višji mornariški častniki Francove vojne mornarice, da prevzame internirano republikansko brodoge. Posadke same prispejo v teku prihodnjih dni.

JAPONCI ZASEDLI NANCANG

TOKIO, 28. marca. Po šibkem odporu Kitajcev so včeraj japonske čete zasedle Nancang.

potrebe podprle direktno in stvarno v taki meri, kakor bi bilo treba. Na dnu zavesti se pa skriva še druga, ne popolnoma neutemeljena bojazen, da bi se utegnili zahodni demokraciji nekega dena le direktno sporazumeti z Nemčijo in Italijo — na račun srednjih in malih držav.

Glasovi pariskega tiska

PARIZ, 28. marca. Današnji jutrnji pariski tisk se bavi z Mussolinijevim govorom in s položajem v vzhodni Evropi. »Petit Parisien« naglašja, da se naj Italija, v kolikor bi se njene želje sploh mogle upoštevati, poslužila diplomatske poti. Ako pa bo storila drugače, ne bo mogla Franciji za to ničesar očitati. »Populaire« ostro zavrača italijanske zahteve. »Ere Nouvelle« pa svari zlasti z ozirom na stavek »Gorje slabo oboroženim!« Je proti vsakemu pogajanju, ker sedaj ni čas za mednarodne konference, marveč samo za odločna dejanja in za edinost vseh Francozov.

General Smuts o položaju

KAPETOWN, 28. marca. Južnoafriški justični minister, general Smuts, je včeraj izjavil, da se svet ne bo nikoli dvignil iz sedanjih brutalnih anarhij, dokler ne bo imel zopet mesta za medsebojno dogovornost. Zato je razpad zveze narodov in tragična izguba človeštva. Naloga južnoafriške vlade pa je, da spravi v red svojo hišo, da se hitro oborožijo in okrepi zaveznike svoje. Najboljše jamstvo za neodvisnost Južne Afrike je britanska kraljevska mornarica.

Orjaško ameriško bojno letalo

WASHINGTON, 28. marca. V San Diegu gradi sedaj ameriška vojna mornarica orjaško vojni letalo, ki bo preseglo daleč vsa dosedanja. Letalo bo dvomotorni enokrovnik. Vsak motor ima 1000 konjskih sil. Trup je dolg 22 metrov, razpetina kril pa meri 43 metrov. Letalo bo letelo z brzino 350 km na uro in bo lahko letelo brez pristanka iz Los Angelesa na Kitajsko in nazaj.

GOEBBELS V BUDIMPEŠTI

BUDIMPEŠTA, 28. marca. Nemški propagandni minister Goebbels je prispeel včeraj sem na dvodnevno bivanje. Sestel se je z madžarskim prosvetnim ministrom Homanom, ki je znan pristaša narodnega socializma. Iz Budimpešte so Goebbels odpotoval v Atene, kjer bo ostal tri dni, od tod pa v Rim. Potovanja je zdravstvenega značaja.

BRUCE PRIDE V LONDON

MELBOURNE, 28. marca. Avstralski ministrski predsednik Lyons je včeraj sporočil, da se bo visoki komisar za Avstralijo, Bruce, ki se je udeležil seje izrednega ministrskega sveta, nemudoma vrnil v London, da se tako angleška vlada o teh sklepih avtentično obvesti.

LITVA DOBI KONCENTRACIJSKO VLADO

KOVNO, 28. marca. Vlada, ki je izročila Klajpede Nemčiji, je včeraj odstopila. Novo vlado sestavlja načelnik generalnega štaba, ki se pogaja z opozicijo za sestavo koncentracijskega kabineta.

AMERIŠKI VOJNI PRORACUN

NEW YORK, 28. marca. Ameriška oborožitev je včeraj napredno odločilen korak naprej, ko je ameriški senat definitivno sprejel vojni proračun v znesku 513.000.000 dolarjev.

WASHINGTON, 28. marca. Roosevelt je zahteval od kongresa naknadni kredit 137 milijonov din za vojni letalstvo in težko obalno topništvo.

BRENNER NI ZAPRT

BERLIN, 28. marca. Tu zanikujejo vse vesti o zapori Brennerja za civilni promet in prevozu nemških čet preko Italije v Ljubljano. Tudi v Rimu zavračajo te vesti.

VZNEMIRNOST V BELGIJI

BRUSEL, 28. marca. V Belgiji vlada veliko vznemirjenje zaradi dejstva, da se je v nedeljo radioodfalna postaja v Kölnu naravnost obračala na prebivalstvo belgijskih obmejnih ozemelj in prebivalstvo kratko imenovala Nemce.

ZA KONCENTRACIJO V ANGLIJI

LONDON, 28. marca. Kakor pred dnevi Eden, se je včeraj tudi Duff Cooper zavzel za koncentracijsko vlado, ki naj bi odločno nastopila proti napadalcem.

FINSKA DELEGACIJA V LONDONU

LONDON, 28. marca. Dne 17 aprila bo dospela v London finska delegacija za trgovinska pogajanja.

BOJKOT NEMŠKIH INSTRUMENTOV

WASHINGTON, 28. marca. Bostonška in cambridška sekcija zveze ameriških znanstvenikov je sklenila bojkotirati vse nemške znanstvene aparate. Teh aparatov je prodala Nemčija doslej v USA za okoli 8 milijonov dolarjev na leto.

Borza. Carib, 28. marca. Devize: Beograd 10, London 20,83%, Pariz 11,78, Milau 23,40, New York 111,7/16, Berlin 178,45, Amsterdam 236,30, Budimpešta 87,30, Bukarešta 337,30f, Sifra 5,40.

Vremenska napoved. Nestanovitno vreme, mestoma deževno, nekoliko topleje, zahodni vetrovi.

Domači zabiski

Složen nastop narodno obrambnih organizacij

Narodno obrambne organizacije »Bratstvo«, Družba sv. Cirila in Metoda ter Slovenska straža v Ljubljani so izdale skupen proglas, da bodo nastopale skupno in spoznavno glede potreb, ki jih stavlja čas. Zavedajo se, da more biti le možen, premissij in načrten nastop vseh poklicanih zasebnih narodno obrambnih smiseljev kos vsem nalogam, ki jih lahko smiselno gas.

Politika v monopolski upravi

V Jugoslaviji je osem tobačnih tovarn: v Nišu, Mostarju, Sarajevu, Travniku, Banji Lukci, Zagrebu, Senju in Ljubljani. V teh podjetjih, piše »Hrvatski dnevnik«, so ravnatelji 4 Srbi, 3 Slovenci in 1 musliman. Hrvata ni nobenega. »Monopolska uprava naj reši stvar tako, da bodo v hrvatskih kraljih ravnatelji Hrvati. Šumska direkcija v Banji Lukci je odobrila 12.000 din za nagrado uradnikom, zaposlenim pri vodstvu kolonizacije. Od tega je dobil 5000 din direktor, 5000 din šef kolonizacije, 2000 din dva višja uradnika, ostalih 53 nameščenecv se je lahko tolažilo s pismeno zahvalo za vestno službovanje... Glasovali so namreč po večini za dr. Mačka.«

Čigave so Jeruzalemske gorice?

Malokdo ve, da biva v Jeruzalemskih gorah 120.4 ljudi na km², da je to najgostejše naseljena zemlja v Sloveniji! Lastniki 48,31% rodovitne zemlje bivaljo zven teh gor, 69,51% vinogradov pridelajo tujim gospodarjem! 36 lastnikov vinogradov biva v Avstriji, na zemlji, ki bi lahko bila srečen dom našemu človeku, je 183 ali 10% hiš praznih! Polovica delovnega ljudstva v teh gorah je brez zaslužka, plača 6 do 8 dinarska dnevna mezda ostalih ne zadostuje za obstanek. V lastniški zemlji so ostanki večstoletnega podložništva tuji gospodi, knjiga »Zemljiški odnosi v Jeruzalemskih gorah«, ki jo je spisal Jože Kerenčič, je glasen opomin vsem, da je treba temeljito poseči v naš kmetijski stan in urediti socialne krivice delovnega ljudstva.

Naš vsakdanji kruh in potopljena plodna zemlja

Znano je, da so Holandci, predvsem pa Italijani rešili velike ploskve nerodovne zemlje. Tudi Angleži in Rusi so doma in v kolonijah pritegnili prostrana, za močvirjena zemljišča in puščave koristnemu obdelovanju. Pri nas se sicer vrši nekatera melioracijska dela, tako v Hercegovini, Dalmaciji in v Banatu, v Sloveniji pa čaka še skoro 150.000 ha neplodne zemlje, da jo ugrabimo škodljivim posledicam močvirne vode. Ljubljansko barje, vodoplovno zemljišče v Prekmurju, zamočvirjeno Ptujsko-pragersko polje in del Krškega polja, ves ta potopljivi svet bi nam lahko rodil, računajoč, da pridelamo na en ha 12 stotov žita, nekaj nad 800.000 stotov žitar. Vsako leto gre iz naše banovine najmanj 150 milijonov dinarjev za žito, ki ga moramo uvažati. Če bi ta denar porabili za prekrasno izuševanje naše potopljene zemlje, bi v nekaj letih pridelali dovolj žita doma. Lepo število prebivalstva bi privezala zemlja nase, ne bilo bi treba ljudem za zaslužkom po svetu, vsakdanji kruh bi bil zagotovljen novim pokolenjem pridnih rok.

Koncentracija od spodaj navzgor!

V članku, ki smo ga pod tem naslovom objavili v zadnji sobotno-nedeljski številki, so nastale tiskarske napake, ki jih danes popravljamo. Konec šestega odstavka tega članka se pravilno glasi takole: Pri nas je ni medsebojnega pomirjenja, ni soglasja in ni narodnega edinstva, ki daleč drugim narodom moč in samozaves! In vse, kar je podloga za skupno delo in akcijo. Konec osmega odstavka tega članka se glasi pravilno takole: Od lanskega aventa dalje »Večerniki« v vseh možgih stališč utemeljijo potrebo takotnega obračuna s preteklostjo ter obračuna s strankerskim divljastvom, pozivajoč h koncentraciji vseh narodnih sil. Vse bob ob steno! Mi čakamo in čakamo, da nas bodo dogodki satni pokopali.

Nov ce

Naši ljudje na meji so zapuščeni

Dva dni na obisku v Dravski dolini — Klic v zaledje, ki naj se bratsko spomni obmejnega prebivalstva, ki živi v težkih gospodarskih razmerah

Minula dva praznika sem porabil za obisk našega obmejnega ozemlja v Dravski dolini. Nabral sem si toliko pestrnih in skoraj nepopisnih vtisov, da sem veseli tega dvodnevnega izleta na koroško mejo.

Po krajšem oddihu v Dravogradu, kjer so mi ljudje pripovedovali, da poteka življenje iz dneva v dan vedno enako enolično, me je motor potegnil preko St. Janža, Sv. Jederti, Pamenčain Crneč v Libelčice. Vas leži tik ob sedanji nemški meji. Obmejno prebivalstvo se je začudeno oziralo vame, kakor da bi prav nič ne pričakovala obiska iz Maribora. V kratki četrt ure se je zvedelo po celih Libelčicah, da je pripotoval »Večernikov« reporter in že so se pri Pugelniku zbrali ugledni Libelčičani. Trgovci in kmetje, poštarica in orožniški komandir, delavci in

obrtniki, vsem na čelu pa prikljubni šolski upravitelj, ki je že 18 let v njihovi sredi. Vsi so me izpraševali, kaj se je zgodilo, da sem se pripeljal, ker pač niso vajeni obiskov. Pravili so mi, da so popolnoma zapuščeni. Živijo sami zase. — Skoraj nihče se ne briga zanje in za njihovo usodo. Zato so bili mojega obiska in »Večernika«, ki sem jim ga prinesel, Libelčičani prav veseli. Razgovor je nanesel na življenje ob meji, na gospodarske in socialne razmere, na kulturno in narodnostno življenje. Lepo zgrajene hiše in vzorna gospodarstva so mi pokazala, da so Libelčičani še nedavno živeli lepše življenje kakor pa sedaj. Promet je zamrl, gospodarske prilike so na vedno slabše. Ljudi se polasača strah pred bodočnostjo. Zato so mi Libelčičani vneto zatrjevali, kako bi bili veseli, počaščeni

in srečni, če bi jih vsaj od časa do časa obiskali ljudje iz zaledja in pogledali, kako žive tam na meji, kjer so skoraj odrezani od sveta. Edina uteha jim je še slovenska knjiga in slovenski časopis.

Obmejno prebivalstvo v Dravski dolini je potrebno nujne gospodarske pomoči. Potrebuje dobre cestne zveze, ki bodo poživile celo gospodarsko življenje, potrebuje pa tudi pametnih nasvetov in bodrilnih besed. Zato so me Libelčičani naprosili, naj sporočim vsem, ki jim je ljubla trdna meja in zavedano obmejno prebivalstvo, da uprejo svoj pogled na mejo, da prihajajo tja, kjer jih bodo sprejeli kot sprejme brat brata. Od slovesu so mi vsi klicali v pozdrav Mariborčanom, ki jih vabijo na veselo svidenje.

-ig.

Dvojni roparski umor

DOMAČI SIN JE NAŠEL V POSTELJI UMORJENEGA OČETA IN MATER

Celje, 28. marca. Pri Janševih v Seščaj pri St. Pavlu v Savinjski dolini so živelimi mrtvo življenje. Oče in mati sta spala v »hiši«, domači sin pa na skednju. Danes zjutraj se je z naglo raznesla vest, da je v to mirno življenje posegla grozna usoda. Ko se je domači sin v zgodnji uri podal kot vsako jutro s skednja v hišo na zajtrk, se mu je nutil v sobi pretresljiv pogled.

Soba je bila povsem razmetana in v velikem neredu. Stopil je par korakov naprej do postelje. Tu je našel svojega očeta vsega v krvi, poleg njega pa mater. Oba sta bila mrtva. Na lice mesta so prišli takoj domači orožniki, ki pretresljiv dogodek mrzlično raziskujejo. Nobenega dvoma ni, da gre za zločinski roparski umor, ki je ob času, ko to poročamo, še zavil v tajno.

Celjski mestni svet pod novim županom

Celje, 28. marca. Sinoči se je pričela za šesto uro napovedana seja 20 minut pozneje, da se je zbralo dovolj članov mestnega sveta in je mogla biti seja sklepna. Novi župan g. dr. Voršič je določil za overovalca zapisnika gg. poslanca Mihelčiča in Bitenca. Prebral je odločbo banške uprave, ki je sprejela znane ostavke. Gg. dr. Voršič, Jakob Milnar, Ant. Repnik in Oskar Černelc so zaprilegli, nakar je prebral g. Mihelčič zapisnik o oddaji premoženja

in občinske uprave g. dr. Voršiču. Sednjo in poudaril, da se ob imenovanju za celjskega župana zaveda nalog in žrtve, ki jih bo nosil in obljubil, da bo delal za kulturni in gospodarski razvoj mesta.

Danes dop. ob 10. se je zbralo v posvetovalniški mestno uradništvo, da pozdravi in se predstavi novemu predstojniku. Novo imenovan župan g. dr. Voršič je izrazil željo za vneto sodelovanjem vseh v korist Celja.

Žalosten konec cestarja Matije

S ŠTIRIMI RANAMI NA GLAVI JE NA SEL SMRT V POTOKU — GOVORICE SO NEUTEMELJENE

Ko je včeraj zjutraj šel cestar Rok Kones v Jelovcu na delo, je na nekem drevesu ob Kržiščkem potoku zapazil moški suknič. Odšel je v Sobrovo gostilno in tam povedal, kaj je našel. Ko se je vrnil, suknič ni bilo več. Nekdo ga je odnesel. Takoj nato pa je v potoku zagledal nekega moškega, ki je bil ves v vodi in mu je samo glava molela iz nje. Zaslutil je nesrečo in je zato poklical ljudi, ki so o dogodku obvestili orožnike. Mariborski orožniki so takoj uvedli preiskavo in ugotovili, da je mrtvec 46-letni Matija Zimič iz Limbuša. Orožniki so ugotovili še naslednje podrobnosti: Pokojni Zimič je bil banovinski cestar pri Sv. Kunčoti. Nedavno pa je bil odpuščen. Dobil pa je delo pri gradnji ceste Sober—Sv. Križ. V nedeljo zvečer je odšel pokojni Matija s svojim sinom Antonom ter sodelavcem Mastnkom v Sobrovo gostilno, kjer so pili. Pozno ponoči so se vsi trije že močno okajeni vračali po strni cesti ob potoku proti Bre-

siernici. V Jelovcu je Matija Zimič padel in se zvalil v potok. Toda k sreči se ni poškodoval in ga je sin rešil iz vode. Ker stari ni mogel več hoditi, ga je hotel Mastnak vzeti na rame in odnesti v dolino. Tega pa pokojni ni dovolil. Pričela sta se ruvati in stari je izgubil pri tem kravat. Raztrgal si je pri tem tudi pas, ki so ga danes našli na cesti. Matija se je vjezel ob cesti. Zato sta ga sin in Mastnak pustila in sama nadaljevala pot. Okoli polnoči je iz mesta pripeljal neki avtoizvozeček, v katerem se je peljal postenik Demšar iz Jelovca. Ta je videl Zimiča, kako se je po vseh štirih palci sredi ceste. Nato sta odpeljala. Kaj se je potem zgodilo, nihče ne ve. Staroga Zimiča so našli mrtvega v potoku. Na glavi je imel štiri precej velike rane. Vse ostalo bo ugotovila sodna komisija, ki je danes prišla na lice mesta. Verjetno je, da se je stari smrtno ponesrečil pri padcu s ceste v potok in so govorce o domnevanem roparskem umoru neutemeljene.

Razstava vin v Dramljah

Edini dohodek nekaterih krajev Dramljsko—savinjskega vinskega okrožja je vino. Da bi se ugled tega vina, ki po kvaliteti nič ne zaostaja za drugimi, dvignil, je bila prirejena v Dramljah razstava teh vin in naprav za njegovo pridelovanje ter sodov. Precejšen obisk razstave je pokazal, da zanimanje za vino teh krajev raste.

Pregled lanske hmeljarske letine in trgovine

V Zalecu so zborovali hmeljarji in ugotovili, da je bilo lanske leto zanje neugodno. Letino sta ugonabljala suša in uši. Pridelka je bilo 14.000 stotov, predlani 23.000 stotov. Napet mednarodni položaj je oviral razvoj trgovine. — Hmeljarska zadruga je

ščitila interese hmeljarjev in nudila ugodnosti članom pri nabavi potrebščin. Za obiranje hmelja je bila dosežena polovična vožnja, in zanje izdane brezplačne legitimacije. Člani so mogli nakupiti po znanih cenah premog v Velenju, Zabukovci, Petrovčah in Pečovniku. Zadruga je priredila vzorčni sejem hmelja in vnovčila članom 240 stotov hmelja. Priredila je poučni izlet v hmeljske okolišne CHS. Zborovalci so izrekli zahtevo po selekcijski hmeljski postaji.

o. Ljubljancem lahko naročijo in plačajo »Večerniki« v trafiki Ahčin. Frančiškanska 6. Raznašalci dostavljajo »Večerniki« takoj po prihodu brzovalnika na dom.

o Iz Črčeli pri Meži. V mali vasi Čr-

neče sta dva trgovca. Mladi in podjetni trgovec R. že tri leta posluje v splošno zadovoljstvo vaščanov, ki ne morejo razumeti, da se mu je tik pred nosom nelojalno konkurenco. Se eden nima dovolj dela, za oba pa gotovo ne bo krulja.

o. Napredovanje v sodni službi. Za višja pisarniška oficiala sta napredovali Anton Kresnik v Celju in Matija Majcen v Ormožu. Reaktiviran je upokojeni vodja zemljiške knjige Jurij Karba pri okrajnem sodišču v Ormožu.

o. Avtomobilska nesreča pri Hočah. Na cesti med Slivnico in Hočami se je zaletel v brzolavni drog avtomobil tvrdke Belersdorf iz Maribora. Pri karambolu si je potnik zlomil nogo in dobil nevarne poškodbe na obrazu. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico. Limuzina se je skoraj popolnoma razbila.

o. Smrt na nesreča v Trbovljah. Na nekem klancu v Trbovljah je dvoprežni voz povozil 75-letno rudarjevo ženo Frančiško Strnad, ki je bila na mestu mrtva.

o. Prekmurski obrtniki so zborovali. Na praznik je bilo v Murski Soboti veliko zborovanje prekmurskih obrtnikov, ki se ga je udeležil tudi zastopnik Zbornice za TOI g. Ivan Ogrin. Ta je kot načelnik obrtnega odseka zbornice poročal o zanimivih obrtniških vprašanjih, med drugim tudi o avtonomiji obrtnega odseka.

o. Požar pri Vel. Nedelji. V Senežicah pri Vel. Nedelji je požar uničil gospodarsko poslopje posestnika Jakoba Vincetiča in mu povzročil veliko škodo.

o. Avtobus jo je do smrti povozil. V Poljanski dolini so se konji kmetijskega voza splašali zaradi avtobusa. Voz se je zvrnil in 63-letna Marija Krčevka je v velikem ločku padla pod avtobus, ki jo je na mestu usmrtil.

Celje

c. K poročilu o tatvinali v veletrgovini Stermceh dostavljamo, da deklica ni bila šivilja iz Laškega, ampak trgovska pomočnica.

c. Umri je v bolnišnici 80 letni občinski revež Tomšič Ivan iz Podčetrka.

n. Nemški parnik v Dubrovniku. Te dni je v Dubrovnik priplul prvi nemški parnik »Milwaukee«, ki je pripeljal 524 turistov. Po daljšem postanku je parnik nadaljeval vožnjo proti Benetkam.

»Ali ljubite Mozarta?«
»Da, toda samo, če je dobro igran!«

Zanimiva sosed.

Strazniki so aretirali dva potepuha ter ju privedli pred komisarja.

— Kje stanujeta?

— Nikjer! — pravi potepul.

— In ti? — vpraša komisar drugega.

— Jaz sem pa njegov sosed!

Maribor

Naše obmejno vprašanje - socialno vprašanje

Uspešno in bogato delo mariborske podružnice CMD — Najprej je treba v obmejnem ozemlju zboljšati socialne in gospodarske razmere, nakar bo šele mogoče plodno prosvetno in kulturno delo

V mali dvorani Narodnega doma je bil sredi občni zbor podružnice CMD. Vodila sta ga izmenoma predsednik moške podružnice Ivan Tomazič in predsednica ženske podružnice dr. Lipoldova. Predsednik je pozdravil med drugimi zastopniki društva iz Ljubljane gr. ravnatelj Prekorška, Petecjana za »Vzajemnost«, Pirca za ZKD, dr. Lipoldova za JS, dr. Fornazariča za Sokola, dr. Dolarija za NO, dr. Tomlinška za SPD. Brandnerja za mestno občino, novinarje itd.

V OBMEJNIH KRAJIH JE TREBA PREDVSEM IZBOLJŠATI SOCIALNE RAZMERE

Naglasil je, da je naše obmejno vprašanje v prvi vrsti socialno vprašanje. Najprej bo treba delovati v obmejnem ozemlju za zboljšanje socialnih prilik, šele potem bo mogoče plodno delo na prosvetnem in kulturnem polju. Omenil je obdarovanje otrok v obmejnih krajih (božičnice) ter se zahvalil mestni občini, Rotary klubu (zadnji je sam obdaroval dve šoli), tekstilnim tovarnam ter še prav posebej mladini srednjih šol. Vzgojnega pomena je, da hodijo cirilmetodariji sami med obmejno prebivalstvo in navezujejo žive stike z obmejnimi prebivalstvom. Drugače sta podružnici vse leto živahno delovali na koncentraciji vseh sil v obmejnih krajih.

V DELU ZA MEJO JE TREBA ZDRUŽITI VSE SILE NE OZIRAJE SE NA POLITIČNO PREDPISANJE

Pozdravil je akademsko mladino, ki je urezala lani, kar se zadnjega tice, prve brazde. Proč s starimi, ki imajo predsojeda, (Ploskanje). Omenil je lanske politični taboreni akademikov in akademikar na Kapli in v Rokavcih. Podružnici bosta tudi v nadalje podprli vsa taka stremiljenja. Darila za božičnice so znašala nad 63.000 din. Društvo je zgradilo šolo v Gradišču in gradi šolo pri Treh kraljih. Družba zida šole, ker jih oni, ki so za to odgovorni, ne zidajo. Potrebno je, da se združimo v splošnem delu, da polščemo stike z vsemi ne ozirajo se na politično prepričanje; treba je opustiti vse, kar nas razdira.

FOND GE. MAISTROVE IN DR. LAŠIČA

Predsednica dr. Lipoldova se je spomnila umrle članice Marije Maistrove, ki je posvetila svoje življenje skrbi za severno mejo. V njen spomin se je ustanovljal fond Marije Maistrove, ki podpira delo podružnic. Zahvalila se je ženskemu društvu ter ženskim šolam, ki so podprle s svojim delom božičnice ter jih omogočile. Niso dovolj samo božičnice za mejo, treba bo organizirati predavanja, tečaje ter taborjenja naše dece med obmejnimi deči.

Sledila so poročila tajnikov in blaginikov. Moška podružnica je imela lani 502 člana in ženska 412 članic. Za 50-letnico moške podružnice je ta priredila v parku pevski koncert ipavčeve pevske župe, pri katerem so sodelovali številni pevski zbori, dalje je priredila obiskano kresovanje ter se udeležila glavne skupščine CMD v Ptuj. V obmejnih krajih je bilo obdarovanih nad 60 šol. Tudi moška podružnica je po umrlem predsedniku dr. Lašiču ustanovila Lašičev sklad, ki je narastel na 7020 din. Posebej pa sta se podružnici zahvalili knjigarnarju Hinko S. a. x. za požrtvovalno in brezplačno delo podružnicam.

VSAKO LETO JE TREBA OB MEJI ZGRADITI NOVO ŠOLO

Tudi ravnatelj Prekoršek iz Celja je naglaševal veliko propagandno dolžnost nas vseh ob severni meji. Primer sodelovanja mladine na meji se mu je zdel edinstven in vreden vse hvale: saj je socialno delo ob meji prvenstveno naloga CMD. CMD je štela 1914. leta 284 podružnic, danes jih šteje 130. Če zgradimo eno šolo ob severni meji, bi jih mo-

rali merodajni činitelji deset. (Ploskanje). Družba je izdala z velikimi gnetnimi stroški »Kočevski zbornik« ter ustanovila šolske knjižnice v obmejnih krajih ter v Prekmurju. Knjižnice so važen faktor, saj segajo po njih tudi odrasli. Omenil je marenberško občino, ki ima premalo razumevanja za gradnjo šole pri Treh kraljih. Čisti donos razglednice je vrgel 70.000 din. Zadeva javnosti je, da bo z razglednicami zgradila vsako leto eno obmejno šolo. (Odobrovanje).

DELO OB MEJI JE TREBA SE POVOJITI

Pri volitvah je bil izvoljen ponovno stari odbor s predsednikom Tomazičem

Zelenkova tovarna se seli v Egipt

MED DELAVSTVOM VLADA JE SEDAJ VELIKA ZASKRBLJENOST.

Zvedeli smo, da se bo tekstilna tovarna Zelenka & Co. preselila v Egipt. Tam bodo uredili tkalnico in predilnico. Tudi so že pričeli demontirati razne to-

in predsednico dr. Lipoldova; na novo so bili sprejeti v odbor nadzornih G. P. Močnik ter ge. Lašičeva in Smerdujeva.

Na koncu je podal izčrpano poročilo o našem obmejnem šolstvu nadzornik P. Močnik. Poročilo je pokazalo nevzdržno stanje šolstva in izvenlo v močan poudarek, da bo treba najti ukrepe, da se zboljšajo prvenstveno socialne prilike ob meji.

Ce se kdo zaveda svojih nalog ob meji, se jih mariborski podružnici v polni meri zavedata. Družba je kot taka živa in krvavo potrebna, a naloga vse slovensko čuteče javnosti je, da jo podpre.

Tezenčani odklanjajo samostojno občino

ZANIMIV OBČNI ZBOR ORGANIZACIJE, NA KATEREM SE JE ČLANSTVO POSLOVILO OD PREDSEDNIKA.

Na praznik je bil v neki gostilni na Tezenu zanimiv občni zbor. Se bolj zanimivo pa so bile volitve, pri katerih se je članstvo poslovilo od dosedanjega predsednika, ker si je z velikim veseljem izbralo novega predsednika in nov odbor. Zanimivo je ozadje tega zborovanja. Na Tezenu namreč nekateri gospodje z vso verno delajo na odcetev Tezenega od pobeške občine in bi radi svojo samostojno občino. Ta prevelika vnaša pa je

varniške stroje, ki jih bodo prepelali v Egipt. S preselitvijo bo zgubilo okoli 200 delavcev svoj zaslužek.

dala povod za spremembe v odboru neke tezenske organizacije. Znano je namreč, da so skoraj vsi Tezenčani zadovoljni s sedanjim položajem in da si prav nič ne želijo samostojne občine. Pravijo, da je priključitev k mestu še vedno boljša, kakor samostojnost. Tezenski davkoplačevalci imajo namreč s svojo bivšo občino slabe izkušnje in se pod županom g. Stržinjo dobro počutijo.

Kulturno delo mladine

NEKAJ BESED K MLADINSKEMU GOD. KOMORNEMU VEČERU

Pred tremi leti so se združili trije mladi dijak in ena dijakinja, gojenci real. gimnazije iz ljubljane do komorne glasbe v godalni koncert. Četist je imel 13, ostali pa po 14 let. A njih vztrajnost je bila tako velika in vneta, da so kaj kmalu nastopili interno ob šolskih prireditvah, pri šol. mašah in ob prireditvah Jadranske straže. Prav kmalu se je ta mladina po svoji marljivosti in vztrajnosti že toliko vgrajala, da je nastopila s svojim prvim koncertom meseca maja 1937. l. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah s kvartetnimi in solističnimi točkami. Lani je nastopila ta nadobudna mladina prav uspešno v Mariboru ob proslavi 50 letnice tukajšnje Ciril-Metodove podružnice v Narodnem domu. Nato je imela nastop v Ormožu. Iz prvotnega kvarteta je nastal godalni kvintet. Trud je bil zamen. Dne 11. marca je nastopil na mladinskem godalnem komornem večeru v dvorani

Ljudske univerze. Izvajali so Bernardov Scherzo, Gajdev godalni kvartet, Brucknerjev Intermezzo za god. kvintet in Mendelssohnov B-dur kvintet. Glasla so list pa je zaigral nelahko Vieuxtempsovo Fantasia Appassionata. Ljubljana takega mladinskega kvarteta, odnosno kvinteta, nima, nemara se ne bo zlepa ponasala kakšna srednja šola v naši državi s takim sestavom. Kogar koli sem vprašal, ki je poslušal to mladino, se ni mogel dovolj pohvalno izraziti o izvajanju vzporeda v kvartetu in kvintetu. Posebno laskavo priznanje pa je želel od vseh solist glasla Davide Zvonko za svojo sijajno igrro. — Polno priznanja zasluži vedno mladi idealni muzik Franček Seranek, ki je ta godalni kvartet izoblikoval do tako visoke stopnje.

Pri vseh svojih koncertih je ta mladina nastopila nesebično in revni mladini v prid. Mladinoljub.

Sedež Zveze čebelarških podružnic v Radvanju

V nedeljo je bil v Obrtniškem domu v Celju občni zbor Zveze čebelarških podružnic za bivšo mariborsko oblast. Na tem zborovanju so v glavnem razpravljali o prenosu zveziškega sedeža. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da se Zveza čebelarških podružnic prenese v Radvanje pri Mariboru, ker je od tam tudi novi predsednik. V novem odboru so sami učitelji iz mariborske okolice.

m. Iz sodne službe. V sodni službi sta za višja pis. oficijala napredovala Zora Rajšp in Anton Merc iz Maribora.

m. Umrla je v Mariboru mlada zasebna uradnica Gizela Rojčeva, hčerka tukajšnje podnadzornika policijskih agentov.

m. Napredovanja v mestni službi. Po službeni pragmatiki so napredovali v magistratni službi inž. arh. Viktor Višič, mestni pisarniški oficijal Ludvik Gračner, mestna uradnica Malka Kos, mestni

uradnik Ivan Ribič, strojniki mestne vodarne Ferdo Krajnc in mestni desinfektor Simon Kos.

m. Sodnik Janko Serpec novi predsednik murskoboškoga okrožnega sodišča. Za novega predsednika okrožnega sodišča v Murski Soboti je bil imenovan g. Janko Serpec, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru.

m. Naši rudarji potujejo v tužino. Večraj so se pejalji preko Maribora v Nemčijo slovenski rudarji iz kozijskega okrožja. V prvi skupini je bilo 30 rudarjev, za njimi pa še pride skupina 70 mož.

m. Najtežji sulec letošnje zime. Sulji ribolov v pretekli zimi ni beležil mnogo izrednih uspehov in to zlasti radi »izkega« vodnega stanja. Najtežjega sulca je ujel v Dravi pri St. Janžu znani mariborski ribič in podpredsednik Mariborskega ribarskega društva g. primarij dr. J. Dermovšek. Sulec je tehtal 12 kilogramov.

m. Volčjaka so ukradli. Tkalski moister Viljem Mühl je prijavil, da mu je nekdo odpeljal pred hišo pripetega leta dni starega volčjaka sivega sive dlake.

m. Pintarčič in Koder in pajdaši pred procesom. Jutri se bo začela pred tukajšnjim okrožnim sodiščem razprava proti Pintarčiču. Kodru in 17 tovarišem. Razpravo bo vodil veliki kazenski senat.

m. Opozarjamo na današnje gostovanje Mitrovičeve in Majdičeve v »Aldi«.

* Obvestilo. Uradni dan Zbornice za TOI se vrši ta leden ne v sredo, temveč v četrtek, dne 30. t. m. v pisarniških prostorih podpisnega Zdrženja.

* Zdrženje trgovcev za mesto Maribor. * Kmetijska podružnica v Mariboru ima v nedeljo, dne 2. aprila, svoj občni zbor v prostorih kmetijske družbe na Meljski c. 12. Priidite polnoštevilno.

* Jadran. Pozivamo članstvo, da se polnoštevilno udeležijo pogreba gđe. Gizelle Rojčeve jutri ob pol. 5. na mestnem pokopališču.

* Jadranši! Danes važna pevska vaja. Vsi in točno!

* Prispevki in podpore Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opazi, da delodajalci klub ponovnim opozorilom in opominom zanemarijo plačilo zavarovalnih prispevkov. Urad nujno priporoča vsem delodajalcem, da redno in sproti poravnajo svoje obveznosti, ker je naravno, da je zaostanke za več mesecev še težje plačati; poleg tega pa morajo zamudniki poravnati še obresti in izvršilne stroške. Urad mora proti zamudnikom uvajati najostrejšo izterjavo, ker ga v to silo pomanjkanje likvidnih sredstev za izplačevanje rednih podpor in dajatev bolnikom. Kakor tudi za poravnava računov za zdravila, storitve zdravnikov in oskrbnine v bolnišnicah. Da ne bo presenečeni in kritik, opozarja urad, da bo odslej proti zamudnikom uvajal izterjavo z intervencijo, odzovom in prodajo zarubljenih predmetov. Intervencije in pritizbe v zadevi izterjave mora urad odklanjati.

* Jedilni pribori iz kroma, po 6 nožev vilic, žlic in kavni žlički od 160.— din dalje. Najnovije fasone iz alpacca in pravga srebra pri M. ligger-jev sin, juvelir, Gosposka 15.

* Nabavite srečke pri »Viru srčce«, glavna kolektura drž. razredne loterije »Putnik« Maribor. Prvo žrebanje že 14. aprila.

* Nafecaj za lepak VIII. Mariborskega tedna. Rok za predložitve osnutkov letošnjega Mariborskega tedna je samo še do petka, 31. t. m. Razpisane so širi nagrade v skupnem znesku din 3800.—. Informacije pri »Putniku«.

Nočna lekarniška služba: Dvorna lekarna pri sv. Arehu, Glavni trg 20. tel. 20-05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3. tel. 22-70.

Kino

* Grajski kino. Danes veliki pevski film »San Francisco«. Jamete Mac Donald, Clark Gable.

* Kino »Esplanade« do vključno srede 1. del Olimpiade od četrtka ft. del.

* Kino Union. Do vključno petka »Osma žena« z očarljivo Claudette Colbert in glavni vlogi. Sijajna veselougrta!

Mariborsko gledališče

Torek, ob 20.: »Aida«. Red A. Gostovanje ge. Mitrovičeve in gđe. Majdičeve. Sreda: Zaprti. Četrtek, ob 20.: »Štev. 72«. Red D. Premiera.

Radio

Sreda, 29. marca
Ljubljana: 12. Plošče po željah, 13.20 Stram, »Sijajne fanije«, 18. Mladinska ura, 18.40 Zavarovanje in zaščita poljedelskega delavstva, 20. Tamburški orkester, 21.15 Akademski pevski kvintet, 22.15 Klarinet solo g. F. Urbanc. — Beograd: 17.20 Orkester, 22.15 Glasba za ples. — Solija: 18. Laska glasba, 19.15 Opera, »Cavalleria rusticana«, 22.15 Za dobro voljo in ples. — Varšava: 21. Chopinove klavirske skladbe. — Monako: 20.10 Melodije noči, 21.20 Orgelski koncert.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana Amsterdam 2339.50 — 2377.50, Berlin 1774.62—1792.58, Bruselj 742.—754, Carib 995.—1005, London 206.50 — 209.70, New York 4393.—4453, Pariz 116.55 — 118.85, Trst 232.45—235.55.
Elektr. Zaagreb. Drž. papirji: vojna škoda 465.—467, 4/6, agrarij 60.50 bl, 4/6, agrarij 62.50 d, 6/6, begl. obvr. 89.—89.50, 6/6 dalm. agrarij 89.50 bl, 7/6, stab. pos. 98.—99.50, 7/6 inv. pos. 100.—101, 8/6 Blair 100.—100.50. Delnice: PAB 2388 bl, Trbovlje 200 bl, Jadranska pl. 350 d

Kultura

Zagrebačko kulturno pismo

Največji živi hrvatski zgodovinar Ferdo Šišić je slavil te dni sedemdesetletnico rojstva. Znanstveno delo Ferda Šišića je tako obširno, a pri vsem tem vendar temeljito in objektivno, da bi vsaj nekaj prikaz zahteval celo študijo. Že ob njegovi šestdesetletnici je izšel tudi prvi nas znan: »Šišićev zbornik«, v katerem so prispevali članke učenjaki skoraj iz vseh evropskih kulturnih središč. Šišić nadaljuje delo Račkoga in Smičiklase. Navzlic starosti končuje drugi in tretji zvezek svojega velikega dela »Zgodovina Hrvatske«.

Italijansko gledališče iz Benet je gostovalo pod vodstvom književnika Alberta Colaninonija z dvema Golodonejevima komedijama »Grobjanje« in »Ribski prepričanje«. Uspeh je bil po pisanju tukajšnje kritike precejšen, posebno ker gostovanje ni imelo nobenih protektoratskih namenov. Igralci se odlikujejo po krasni izgovorjavi in izredni povezanosti igre.

Koncert »Zenskega glasbenega društva« z Novega Sada zasluži posebno pozornost. Takih gostovanj med stari srbski Ateneji in Zagrebom bi si želeli čim več. Obrnil sem se na mlade in nadarjene hrvatske pianiste g. J. Vesnovića, naj napiše za »Večernike« nekaj besed. Po njegovem mnenju je velika odlika zbora neka posebna svežost glasov in smisel za stil. Program je bil sestavljen iz naših nacionalnih kompozicij. Posebno je potrebno poudariti uspeh kompozicije S. Pašćan-Kojanove »Kristus je vstal«, poleg tega pa Konjovićeve »Zagorske pejsaže: Od jutra do mraka«. Z občutjem so bile izvedene tudi kompozicije Slavenškega, Manojlovića, Škerjanca in Odaka.

Publiki so posebno ugajale kompozicije Milenke Živkovića (»Muha na avtomobilu«), kjer je zbor pokazal smisel za ritmično preciznost. Dirigent g. Svetolik Pašćan-Kojanov, ki vodi zbor od ustanovitve, je imel z nastopom res lep uspeh. »Zveza ženskih društev« in pevsko društvo »Mladost-Balkan« sta poklonila za služenju zboru krasne ljubljene vence.

Ruski vokalni kvartet »Kedrove« je doživljal za sebe. Zasluži priznanja, ki so se mu izkazala.

Slavni ruski pianist Nikolaj Orlov je dosegel velik uspeh. Posebno hvali kritika prefinjeno interpretacijo »Skrjabinovih šest elude«, v katerih je dal maksimum svoje umetnosti tega večera.

Sl. Karica Vera Nikolić-Podrinica bi bila zaslužila več pozornosti s svojo razstavo. Kritika je večinoma konvencionalno pozitivna. Potrebno pa je več življenja v ustvarjanje žene, ki ima svojo specifično čustveno-oblikovno tvornost in svoje gledanje. Osnovna oznaka umetnosti Nikolić-Podrinice je neka mehkoš. Liki se izgubljajo oz. vtapljajo v prostoru, napojeni z živimi barvami, med katerimi prevla-

dujeta rdeča in zelena. Morda je v nekaterih slikah t. zv. »primitivizem« posebno izrazit, vendar ga ne smemo vrednotiti in estetski kategorizirati z našim merilom. Da ta »primitivizem« v teh slikah ne predstavlja izbegavanja, ampak iskanje, je dokazala umetnica v tehnično solidno izdelani »Kmetici«. Najboljša slika, mislim, je portret »Vinčelirke« z lepimi, bolnimi očmi žene-trpinke. Nekaj cankarskega je v tej umetnici.

Po zagrebških izložbah opažamo knjige, ki naj bi imele časten naslov »znanstvene«. Pobliže smo jih spoznali na dveh razstavah. Najboljše bi to novo vrsto znanosti označili kot »apetinit razčene«. Da, spoznamo, kako izgledajo te znanstvene »rače«, bomo našli nekaj primerov. Tu je iz neke ogromne »znanstvene« enciklopedije nekaj prevedenih primerov: »Benetke, znane slovensko letovišče ob Jadranu. Center slovenskega protestantizma v XVI. stoletju. Dunaj, mesto ob Donavi, ležeče v slovenskem življenjskem prostoru. Samoodloba narodov, velika Wilsonova resnica, ki pa se je demokracija nikoli ni zavedala itd. itd.« Izgleda, da je ta peronosperna prišla sedaj na radio.

Baranovičev jubilej je ponovno dokazal, koliko pažnje posvečajo Hrvati svoji operi. Razveseljivo je, da se je tudi slovenska javnost spomnila priznanega hrvatskega glasbenika, saj je pod njegovo taktirko pelo toliko naših umetnikov.

Opazujemo na zagrebški emigrantski tednik »Istra«, kjer složno roko v roki sodelujejo Hrvati in Slovenci in ki prinaša prav zadnje čase odlične članke.

Daniilo Viher.

k Izraz. V Zagrebu izhaja letos nov mesečnik »Izraz«, posvečen vsem kulturnim vprašanjem. Izhaja na 64 straneh velike osmerke in objavlja v drugi številki med drugim prispevke Stjepana Kranjčevića, Milivoja Petrika, dr. Božidara Aždije, Avgusta Cesarca, B. Pavlečkova, M. Jurkovića, Vilima Svečnjaka in raznovrstni drobci.

k Družba sv. Jeronima. Podobno nalogu kakor pri Slovencih Mohorjeva, ima pri Hrvatih Družba sv. Jeronima v Zagrebu. Ta družba je izdala lani 20 publikacij v skupnem številu 400.000 zvezkov. Toda med temi publikacijami so tudi zvezki revij in razne male brošure na eni sami tiskovni polji za ceno 1, dinarja. Zato družba zdaleč ne dosega naše Mohorjeve.

k. Kip slikarja El Greca. Grško prosvetno ministrstvo je razpisalo nagrado za najboljši osnutek domačih kiparjev, ki naj bi predstavljal Grka Domenika Theotocopulija, ki je postal slavni španski slikar El Greco. Kip bo izdelan s pomočjo El Grecovega avtoportreta, lasti Metropolitanskega muzeja v New Yorku.

Pereči problemi našega vinogradništva

PRIPHODNE LETO BI NAJ BILA V MARIBORU VELIKA BANOVINSKA RAZSTAVA TER KONGRES VINARJEV IZ CELE DRŽAVE. — SPREJETA RESOLUCIJA NAGLAŠA PERECE POTREBE VINOGRADNIKOV. — VINICARSKO VPRAŠANJE.

V soboto popoldne so v Vinarski in sadijski šoli v Mariboru zborovali vinogradniki, člani Vinarske družnice. Zborovanje je vodil oskrbnik v Limbušu, Miha Zidanšek. Podružnica ima 144 članov in izdaja strokovno glasilo vinogradnikov »Naše gorice«. Če bo velika jesenska trgatve, je podružnica predlagala, naj bi bila prihodnje leto v Mariboru velika banovinska vinska razstava in kongres vinarjev iz vse države. Tajniško in blaginjsko poročilo je podal Drolic. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika dr. Kronfogel, za podpredsednika župan košaške občine Kirec, za tajnika in blaginjskega Vinko Drolic.

Po volitvah delegatov za občni zbor Vinarskega društva je predlagala podružnica obširno resolucijo.

1. Z uredbo o 50 kilometrskem obmejnem pasu naj se zaščiti nacionalni interesi. — 2. Vinogradnikom je treba dati možnosti, da bodo lahko izvažali vino v inozemstvo. — 3. Trošarina pri galici naj se zniža; naj se dovoli v svrhu povolitve uvoz galice iz inozemstva. — 4. Banovina naj ustanovi v večjih vinogradniških »okoljih« »Antiperonosperne postaje«. — 5. Okrajna načelstva naj naročijo županstvo, da pazijo, naj se vinogradniki držijo datuma trgatve. — 6. Pri obnavljanju vinogradov, naj se vinogradniki držijo sortimenta, ki ga je določila banovina. Samorodnice naj se opuste. V svežih vinogradih je potrebna selekcija pri trtjah. — 7. Referent za vinogradništvo naj ima svoj sedež v Mariboru, kjer je središče vinogradništva. — 8. Pospeši naj se propaganda za doma-

čn vina in onemogoči naj se import iz drugih krajev. — 9. Uvedejo naj se tečaj za strokovno izobrazbo vinčarjev, kakor jih že imajo sadijari. — 10. Med vinogradniki je treba povspesevati združno misel. Na vsakih 100 ha vinogradov naj se ustanovi vinarska zadruga. V Mariboru naj se zgradi centralna klet. — 11. Država naj poskrbi za strokovno izobrazbo kletarski naraščaj. Naloga oblaštev je, da poskrbi za tehnično in strokovno izpopolnitev vinarskega in sadijskega zavoda v Mariboru. Mladim inženirjem je treba dati možnost, da bodo lahko hodili študirati v inozemstvo. — 12. Vinarska podružnica predlaga, da bi bila prihodnje leto v Mariboru velika banovinska razstava in obenem kongres vinarjev iz cele države. — 13. Trsnica v Pekrah naj ostane!

Po občnem zboru je prebral tajnik predavanje prof. Pečovnika »O sedanjem stanju vinčarskega vprašanja«.

Med vinogradniki pa se je razvila važna debata, ki je pokazala, da gledajo nekateri vinogradniki z razumevanjem na rešitev vinčarskega vprašanja. — Omembe vredno je, da je bilo sklenjeno, naj se vinarska društva pridružijo sadijskemu društvu za resolucijo proti zaju. V debato je živahno posegal med drugimi soustanovitelji podružnice direktor Zmavec.

Po zborovanju je razkazal zborovalcem ravnatelj sadijske šole Priodtami zgrajeno klet za srambo sadija. Klet je urejena na najmodernejši način in bi bilo potrebno, da bi se zgradile podobne klete po naših vaseh.

Sport

Ljubljana — Maribor 6:2

V na novo urejeni krasni biljardni dvorani kavarne »Zvezda« v Ljubljani je bila v soboto in nedeljo povratna medmestna tekma med ljubljanskimi in mariborskimi biljardisti. Prvo tekmo so, kakor je znano, dobili Mariborčani z rezultatom 3:2, sedaj pa so se jim Ljubljanci izdatno revanširali.

Med osemih partij se jih je 6 odigralo do 500 z 20 do 1000. V soboto zvečer je dobila vse igre Ljubljana ter vodila tako s 3:0. V nadaljevanju drugi dan so najprej Ljubljanci zabeležili 4. zmago, nato pa sta dosegla prvi točki za Maribor Lepelj in Koser. Največje zanimanje je vladalo za igri med vodilnimi igralci obeh mest. Po 4 urnih boju z menjajočo srečo je inž. Eisenhart premagal Hobacherja v razmerju 1000:927, istočasno pa je Mariborčan Bender izgnihl proti Bricliju s 895:1000. Najdaljšo serijo je dosegel Eisenhart z 204 (povprečno 22,27), nato pa Hobacher z 179 (povp. 21,07). Pri drugi partiji do 1000 je razmerje najdaljših partij 83:77, razmerje povprečkov pa 147:1308 za Briclija. V partijah do

500 je najboljši ugajal Mariborčan Lepelj, njegova najvišja serija je 82, povpreček pa 16,1.

Celotni rezultat dvoboja je torej 6:2 za Ljubljano. Gosti so ob zaključku prireditve prejeli od svojih ljubljanskih tovarišev lepo spominsko darilo.

ZREBANJE NASPROTNIKOV ZA FINALE

Danes bo na seji p. o. LNP-a v Ljubljani zrebanje nasprotnikov za finalno tekmo, ki se bo začelo v nedeljo s četrtfinalom. Klubi ljubljanske skupine nameravajo predlagati finalno tekmovalstvo v dveh skupinah, mariborski in ljubljanski, pri čemer bi se celjska klubna bržkone delila na obe strani Mariborski delegati, ki bodo zrebanju prisostvovali, bodo ta predlog, ki ni v interesu njihovih klubov, odločno zavrnili.

ODLASANJE Z REORGANIZACIJO JNS-a

V Beogradu je bila konferenca odbora za reorganizacijo JNS-a, ki je bil izvoljen na zadnjem občnem zboru. Ljudi tokrat ni prišlo do nobenih stvarnih sklepov, ker je odbor sklenil, da naj vse predložene osnuttke prouči dva strokovnjaka, ki bo sta o tem podala svoj referat na prihodnji seji dne 15. aprila.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Torej dobro,« je odnehal igralec, kakor da ga je zapustila vsa moč odpora. »Tedad naprej, inspektor. Kaj hočete glas vedeti? Če gre za to, kako se ni je glas, tako nenadano vrnil, veste o tem prav toliko kakor jaz.«

»O tem bova govorila pozneje,« mu je rekel Reynolds. »Zdaj bi rad slišal odgovor gospe Selcottove na moje vprašanje.«

»Da. Šla sem v stanovanje gospoda Ingrama, ki se odšel, toda to je bilo brez njegove vednosti,« je izjavila.

»Ali ste šli tja po dogovoru, da bi se sestali s Karlom Ardeemom?« je vprašal Reynolds.

»Nisem imela sestanka z nikomer in Ardeem je bil poslednja oseba na svetu. S katero sem se hotela takrat sestati.« je odgovorila gospe Selcottova z živim poudarkom. »Stanovanje je bilo čisto prazno.«

V njenem glasu je zvenela trohla resničnosti, katero je Reynolds takoj spoznal.

»Ali mi hočete povedati namen svojega obiska in kako ste prišli v stanovanje

gospoda Ingrama?« Reynolds je svoje vprašanje izgovoril zelo nežno.

»Ukradla sem prejšnji dan ključ Ingramove postrežnice,« je odgovorila. »Namen mojega obiska je bil edino ta, da bi dobila v roke nekatere papirje, o katerih sem vedela, da jih ima Ardeem spravljene v predalu Ingramove mize.«

»Ustnice so ji bile stegnjene v ozko črto. »Papirje, ki so se nanašali na mojo mirno minolost, inspektor. Potem sem jih sežgala.«

»Na ulici v žerjavnici,« je dopolnil Reynolds. Toda čeprav se je spominjal nekaterih odlomkov besed na pol spaljenih listih, ni omenil, da jih ima. »Zakaj ste si nadele rdeče lase, iztrgane iz lasu gospoda Ingrama, ki ste jo vzeli iz njegovega gledališkega kovčega?« je vprašal. »Morda zato, ker niste bili sami v stanovanju in ste se skrili za zofo, da bi vas nekdo ne videl?«

Zalosten nasmeh je šinil čez njene ustnice.

»Res ste čarovnik, inspektor,« je pripomnila. »To je popolna resnica. Imela sem že svoje papirje in sem se priprav-

ljala na odhod, ko so se nenadno odprla stanovanjska vrata in sta vstopila dva moža. Eden je bil gotovo Ardeem, toda jaz nisem poznala njegovega glasu. Srečala sva se enkrat pred leti v nekem gledališču. Lagala sem vam v tej zadevi, ker moja prisotnost v stanovanju ni bila v nikaki zvezi z umorom.«

»Povejte mi, kaj se je zgodilo potem, gospe Selcottova!«

»Šla sta na sredo v jedilnico, jaz pa sem se skrila v knjižnici za zofo, do smrti prestrašena. Slišala sem jezne glasove, potem pa je bilo tiho. Čez nekaj časa sem zlezla iz svojega skrivališča, nekoliko odprla vrata knjižnice in pazila, kdaj bi mogla uti — in videla sem, da gre ravno neki mož ven skozi stanovanjska vrata. Malo sem počakala, nato pa sem šla gledat, kaj se je tu godilo.«

»Malo je utihnila in nato nadaljevala. »Na pol blazna od groze sem si nadele druge lase in zbežala: na cesti sem sežgala svoje papirje. Hitro sem se preoblekla in odšla z Lejlo v družbo gospoda Norringtona.« Nekaj časa je zadrževala dih. »Strašno je bilo, iti tisto noč še enkrat v stanovanje gospoda Ingrama in se delati, kakor da ničesar ne vem.«

»In mož, ki je umoril Ardeema? Ali ste spoznali njegov glas ali obraz ali postavo?« Reynolds je napeto opazoval obraz gospe Selcottove.

Zmajala je z glavo.

»Nel. Obraz je imel zavrt v sat; in sploh ga nisem slišala govoriti. Komaj sem ga zagledala, kako je švignil skozi vrata, je že zapiral za seboj. Niti slutiti ne morem, kdo je to bil.«

»Bili ste torej v stanovanju gospoda Ingrama, ko se je tam gospod Ardeem sešel z nekoliko možmi, da bi se pogovarjali o svojih zasebnih poslih?«

»Ne,« je odgovorila gospe Selcottova. In hipoma je vzdignila k njemu glavo pod vplivom misli. »Zakaj vprašate?« je hitro vprašala.

»Zato, ker je bila neka žena, oblečena v tale kožuh in imajoča na roki moder opalov prstan, podoben prstanu gospodi Lejle Selcottove, opažena pri tej priložnosti?« Reynoldsove besede so zveneje grozeče in resno.

»Oh — mislim — da sem nekdo zvečer bila tam — z nekim sporočilom za gospoda Ingrama,« je naglo odgovorila.

»Zvečer v nedeljo, ko ste vedeli, da je gospod Ingram odsoten?« se je mračno nasmehnil Reynolds. Koga je ta žena skrivala? »Šli ste torej v stanovanje? Če ste šli, potem mi, prosim, povejte, kdo je bil vse tam!«

Modre oči gospe Selcottove so bile polne tesnobe.

(Dalje sledi.)

„Bele lise“ bodo izginile

Praktične vrednosti tečajnih raziskovanj

Arktične reke, ki so za kratko dobo leta osvojenone ledu, bodo uporabli za proizvodnjo električne sile. Borba med Slovekom in ledom je v polnem teku, človek bo tudi v tem pogledu zmagal in premaknil mejo trajne naselitve visoko na sever. Slovanska Rusija ima v tem pogledu pred seboj bodočnost, ki jo moremo danes, upoštevajoč ogromni napredek tehnike, že rahlo naslutiti.

Kraja in nož

5. novembra so sedeli v Koželjevi gostilni na Tezmem Vinko Klemenčič, Peter Dominko in zidarski pomočnik Anton Širec iz Spuhlja pri Ptuj. Prvi je ošel iz gostilne Širec, nekaj za njim pa so se dvignili tudi ostali. Ko je stopil Dominko v vežo, je je zaslišal, kako je padel zvoncec s koleasa. Skočil je na dvorišče in opazil, da ni več zvoncea na koleasu. Pognal se je za bežemim zidarjem, ter ga dohitel. Širec ga je za božjo voljo prosil, naj ga ne naznani orožnikom. Obhljubil je nadalje, da bo vse poravnal ter pokazal Dominku, kam je skril dinamom svetilko. Pri zatvornikah pa je Širec zenaada zbežal. Klemenčič se je pognal za njim, kar bi pa postalo skoraj usodno znanj. Širec se je obrnil ter ga sunil z nožem. Prezeral mu je radialno artiljro, zaradi česar bi Klemenčič, ki je nadel v ne-

Tumpej in tovariši. Pred mariborskim okrožnim sodiščem so se morali včera ponovno zagovarjati Rudolf Tumpej, žel. uradnik v pokoju, Martin Slabe in Lovro Zelčan, ključavničarja, vsi iz Maribora. Obtoženci so se morali zaradi

lažnih prijav na škodo svojih stanovskih tovarishav zagovarjati že lani 9. II. ter so bili v tajni razpravi obojeni pred sodnikom poedincem dr. Josipom Tombahom Tumpel na mesec dni, ostala dva pa na 3 mesece strogega zapora. Anelačjsko sodišče v Ljubljani je pa 21. II. prizivu ugodilo, sodbo razveljavilo ter jo vrnilo ponovno na presojo na prvo stopnjo. Včerajšnja razprava se je vršila, a je bila prekinjena ter se bo nadaljevala 17. aprila.

MALI OGLASI

CENE MALIN OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 nar: najmanjša ostoistina za se oglaske le dve 6.— Družbe, predvili dostavljane v izenitovaniški oglasni list 1.— po besedi Najmanjši rimešek za se oglaske le 10.— Deležo besede se računajo dvoino. Oglasni dvevi za enkratino oglasno rola dne 18.— Znesek za male oglasne ali za male oglasne, aritmetično se vsopisati v plisni skenali s narčilom ali da no ostimi potolčni na tekovini račne št. 11.409 Za vse oisneme odgovore glede malih oglasov se mora ozihiti znanika za 3 dni

tarjeva 44. Vodopivec. 2542

AGFA BILLY-CLACK

z vložnim rumenim sitom

Siamo

199.-

Dva ISOCHROM filma s finimi zrci.
Vsak film s 16 snimki.

DOBI SE V VSEH FOTO-TRGOVINAH

Izdaja in urejuje **ADOLF RIBNIKAR** v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik **STANKO DETELA** v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopalniška ulica 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11. 409.